UUTISET

Kansainvälisessä toimintaympäristössä ei riitä, että tiedämme itse tuottavamme maailman parasta ja puhtainta ruokaa. **MAATALOUSEKONOMISTI KYÖSTI AROVUORI, PTT**

PÄIVÄN PUNKTI

Vapaavuori

Kuuden puolueen hallituksen elinkeinopolitiikka on ollut sillisalaattia. Milloin on lopetettu turpeen polttoa, milloin ryhdytty tiivistämään asutusta. Rikkidirektiivit ja muut lisärasitukset syövät teollisuuden kilpailukykyä.

Varsinkin tällaisessa hallituksessa elinkeinoministeri on tärkeä.

Jyri Häkämies yritti olla vähän erilainen ministeri kuin muut. Häkämies ymmärsi, että Suomi ei selviä ilman kaivoksia, savupiippuja, rautateitä ja maakuntien yliopistoja. Pelkkä paitojen peseminen ei riitä kansan hyvinvointia turvaamaan.

Kun Häkämies vaihtaa leiriä, seuraajaksi tulee Jan Vapaavuori. Vapaavuori tunnetaan poliitikkona, jolle Suomi loppuu kehä kolmoseen.

Uuden ministerin näyttävin poliittinen sormiharjoitus oli aikoinaan Sipoon osan pakkoliitos Helsinkiin.

Vähän aikaa sitten Vapaavuori väläytti sivistyspoliittista linjaansa. Hän kertoi häpeävänsä niitä juristeja, jotka on koulutettu Itä-Suomen yliopistossa. Vapaavuorta täydensi hänen puoluetoverinsa Harry Bogomoloff, jonka mielestä lappilaiset kelpaavat pääkaupungissa korkeintaan lumen luontiin.

Vapaavuoren voi olettaa olevan sen verran fiksu, että hän hautaa jatkossa pahimmat kaunansa maakuntia kohtaan. Luultavasti metsä- ja metalliteollisuuden vuorineuvokset ja valtion energiayhtiöiden johtajat käyvät näyttämässä uudelle ministerille Suomen karttaa.

Suomen tehtaat eivät sijaitse Helsingissä. Sen sijaan niitä löytyy kyllä Lapista, Oulusta, Pohjois-Karjalasta, Savosta, Keski-Suomesta, Pohjanmaalta, Kymestä, Hämeestä, Satakunnasta, Varsinais-Suomesta ja Uudenmaan laidoilta. Helsinki ei kuulu Suomen teollistuneimpien paikkakuntien joukkoon.

Kenties myös Oulun yliopiston edustajat kertovat uudelle ministerille, miten Oulu on tieteissä maailman huipulla. Samalla he voivat muistuttaa siitä, että Vapaavuoren oppisätkin aikoinaan häpesivät yliopiston perustamista Ouluun.

Niin pohjoisessa kun ei voinut harjoittaa oikeaa tiedettä. Oululaiset sopivat vain lumen luontiin.

Vapaavuori tulee ministeriksi paineista vapaana. Kukaan ei odota häneltä liikoja. Se voi olla myös hyvä lähtökohta.

Kukapa tietää, vaikka kovaotteinen stadin kundi yllättää vielä itsensä ja muut ja tunnustaa tosiasiat.

LAURI KONTRO
on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

KIMMO HAIMI

Nykyistä laajempi nurmen viljely viherryttäisi maataloutta.

Maan hoidosta kaikki lähtee

Viljelymaan rakenteesta huolehtiminen on sekä maatalouden että ympäristön kannalta ratkaisevan tärkeää.

Mitä siitäkin tuli, kun ympäristöjärjestöt kutsuivat perjantaina Helsingissä maatalousihmisiä keskustelemaan EU:n vihertyvästä maatalouspolitiikasta?

Siitä tuli asioihin keskittyvä keskustelu, jossa löytyi paljon yhteisiä tavoitteita.

Suomi vihertää jo

Ympäristöjärjestöjen tavoite on, että EU:n maatalouspolitiikkaa oikeasti viherrytetään. Ympäristöväki uskoo Suomen pääsevän siinä vähemmällä kuin Keski-Euroopan, koska moni asia on Suomessa jos ei kunnossa niin paremmin.

”Komission esitystä ei saa vesittää, mieluummin pitää tehdä enemmän”, **Hannele Ahponen** Suomen luonnonsuojeluliitosta sanoi.

Erityisen tärkeää Ahposen mukaan on ekologinen ala. **Irina Herzon** Bird Life Suomesta muistutti sen ylläpitävän pölyttäjiä, jotka ovat monien kasvien sadoille välttämättömiä.

Jos ekologiseksi alaksi kelpaa muukin kuin hyvä peltomaa, tavoite sopi myös MTK:n ympäristöjohtaja **Liisa Pietolalle**.

Ravinteet talteen

Ympäristöjärjestöt haluavat kohdentaa ympäristötuen sinne, missä siitä on vesiensuojelun kannalta suurin hyöty.

Pietolan mielestä on tärkeää pitää mahdollisimman moni viljelijä mukana ympäristöohjelmassa. Ympäristöjärjestöillekin sopii, että olisi kaikille pohjaosa, jonka lisäksi tukea kohdennetaan.

Lannan hyötykäyttö ja ravinteiden kierrätys ovat keskeisiä keinoja ympäristöjärjestöille.

Niin myös viljelijöille, Pietola muistutti. ”Lannoitteet ovat kalliita. Ei kukaan halua heittää ravinteita hukkaan.”

Tarvitaan ojia ja nurmea

Keskustelua alusti professori **Eila Turtola** Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:stä. Hän korosti maan rakenteen tärkeyttä sekä satojen että ravinnepäästöjen estämisen kannalta. Se sai aikaan innostuneen ja yksimielisen keskustelun.

Yksi avainasioista on kunnossa oleva ojitus.

Pietolan mukaan EU:ssa ei kuitenkaan oikein ymmärretä, että Suomessa ja Ruotsissa ojitus on hyvä asia myös ympäristölle, kun taas Keski-Euroopan vettä läpäisevillä mailla siitä on haittaa.

> Ympäristötukisopimuksissa pitäisi olla pelivaraa, koska vuodet ovat säältään erilaisia.«
> PEPPI LAINE

Toinen avainasia on nurmen viljely. Pietola haluaisi itsekin viljellä sitä kasvinviljelytilallaan, jos nurmelle vain olisi markkinat.

Suurin ongelma kunnossapito on vuokramailla. Maa- ja metsätalousministeriön valtiosihteeri **Risto Artjoki** ehdotti mietittäväksi samanlaista kustannusten jaosta sopimista kuin vuokra-asuntojen kunnostamisessa.

Kannattavuus lähtökohta

Viljelijän näkemyksiä esitti **Peppi Laine** Salosta. Hänen tilansa on mukana Järki-hankkeessa, ja ympäristötoimia toteutetaan oma-aloitteisesti niin paljon kuin on käytännössä mahdollista.

Laine korosti maatalouden kannattavuuden ja ympäristösäädösten yksinkertaisuuden ja käytäntöön soveltumisen merkitystä.

Sopimuksissa pitäisi olla pelivaraa, koska vuodet ovat säältään erilaisia.

Laineen mukaan juuri nyt viljelyn ja ympäristötoimien suunnittelua haittaa se, ettei tuista ja säädöksistä ole tietoa ensi vuotta pidemmälle.

Risto Artjoki peräsi myös kuluttajan vastuuta.

”Ruokaostoksilla pitää osoittaa, että ympäristöstä ja eläimistä huolehtimista arvostetaan ja palkitaan.”

HEIKKI VUORELA

PTT:N TALOUSTUTKA

Kotimainen tuotanto ja globaalit ostajat

Muutama viikko sitten kävin mielenkiintoista ja hyvää keskustelua kotimaisen raaka-aineen roolista Suomessa toimivan kansainvälisen elintarvikeyrityksen hankinnoissa. Keskustelukumppanini edustama yritys ei osta lainkaan kotimaista naudanlihaa, vaikka naudanliha on heidän toiminnassaan keskeinen raaka-aine.

Selitys on varsin yksinkertainen. Yrityksen maailmanlaajuisesti toteutettavaan toimintamalliin kuuluu, että kaikkien tuottajien ja tavarantoimittajien on sitouduttava johonkin kansainväliseen ja laajasti hyväksyttyyn laatujärjestelmään.

Suomesta ei löydy naudanlihantuottajaa, joka olisi sertifioinut tuotantonsa jonkin vaatimuksena olevan laatujärjestelmän mukaiseksi.

Maailmalta tuottajia löytyy.

Keskustelussa yhdeksi esimerkiksi nostetun laatujärjestelmän mukainen sertifiointi on tehty yhteensä 409 maatalous-tuotteelle 119 000 tilalla 112 maassa.

Kotimaisen lihan käyttö ei siis ainakaan tässä tapauksessa riipu Suomessa toimivan ostajan tahdosta. Kyse ei myöskään ole hinnasta, laadusta tai määrästä. Kyse on siitä, että kotimainen tuotantoketju ei pysty vastaamaan kansainvälisen ostajan konsernitasolla asetettuihin vaatimuksiin.

Kansainvälisessä toimintaympäristössä ei riitä, että tiedämme itse tuottavamme maailman parasta ja puhtainta ruokaa. Meidän pitää pystyä myös osoittamaan se sellaisella tavalla, että maailman kaikissa kolkissa toimiva yritys pystyy helposti varmentamaan tuotannolle vähimmäislaatutason.

Kansainvälinen yritys pyrkii yhtenäisiin toimintamalleihin kaikkialla maailmassa. Tuottajille asetetut vaatimukset ovat kaikkialla samat.

Laatujärjestelmän puuttuessa ei auta, että kotimaiset tuottajat käyvät vakuuttamassa konsernin maajohtajille kotimaisten tuotteiden paremmuutta, eläinten hyvää hoitoa ja ympäristön parempaa tilaa. Tätä samaa nimittäin tehdään useimmissa niistä 119 maasta, jossa kolumnin innoituksena toiminut yritys on läsnä.

Miten ostaja tekee eron tuottajien välille?

Laatujärjestelmä mahdollistaa tuotteiden jäljittämisen pellolta pöytään globaalilla tasolla. Sertifiointi kulkee koko ketjun läpi rehuntuotannosta kauppoihin ja ravintoloihin.

Kansainvälisellä tasolla tavoitellaan siis ihan samaa kuin kotimaassa lähiruuan kanssa.

Maatalouden laatujärjestelmiä on puuhasteltu meilläkin ainakin 1990-luvun loppupuolelta saakka. Ne eivät kuitenkaan muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta ole lähteneet lentoon.

Paras mieleen tuleva esimerkki on Valio. Valion toimintajärjestelmä on sertifioitu kansainvälisen standardin perusteella ja kaikilla tuottajilla on käytössään laatukäsikirja. Tästä syystä Valion tuotteet kelpaavatkin esimerkin yritykselle.

Laatujärjestelmien käyttöönotto saattaisi avata uusia ovia myös kotimaiselle lihantuotannolle. Ainakaan yhtään ovea ei niiden seurauksena sulkeudu.

KYÖSTI AROVUORI
on PTT:n maatalousekonomisti.
kyosti.arovuori@ptt.fi

Maaseudulle hyötyä yhteisöllisistä työtiloista

Yhteisötilat sopivat etätyöläisille, freelancereille ja mikroyrityksille

Maaseudun yhteisöllisestä työtilasta hyötyy koko alue.

Yhteisöllinen työskentely sai alkunsa Yhdysvalloista vuonna 2005, ja nykyään yhteisöllisiä työtiloja on maailmassa jo noin 2000.

Yhteisölliset työtilat sopivat freelancereille, mikroyrityksille ja etätyöntekijöille.

Etätyöntekijöitä yhteisöllisissä työtiloissa houkuttelevat erityisesti muut ihmiset, uudet työmahdollisuudet, alhaiset kustannukset sekä mahdollisuus pitää työ- ja kotiasiat erillään.

”Maaseudun yhteisölliset työtilat auttavat paikallistalouksia tukemalla erityisesti yrittäjiä ja heidän välistä yhteistoimintaansa”, toteaa Hämeen ammattikorkeakoululle aiheesta opinnäytteen tehnyt **Juha Heikkilä**.

Parhaimmillaan työtilat voivat myös tehostaa julkisten tilojen käyttöä, lisätä alueen kiinnostavuutta, mahdollistaa yhteisvoimin hankitun valokuituyhteyden, synnyttää uusia yrityksiä sekä antaa ihmisille mahdollisuuden työskennellä ja kuluttaa paikallisesti.

Työtilan perustamisen täytyy lähteä liikkeelle yhteisön kokoamisesta. Työtilan hankkimisessa on hyvä tehdä yhteistyötä esimerkiksi kunnan kanssa.

Työtilan sijainnilla on suuri merkitys houkuttelevuuden kannalta ja työtilan täytyy huomioida kaikkien mahdollisten käyttäjien tarpeet.

MT

TALOUDESTA LYHYESTI

Tanskan läskivero vei työpaikkoja

Tanska otti rasvaveron käyttöön viime vuoden lokakuussa. Veron oli tarkoitus vähentää tanskalaisten rasvansyöntiä.

Viranomaisten mukaan vero on kuitenkin nostanut ruuan hintaa ja riskeerannut tanskalaisten työpaikkoja, koska nyt moni tanskalainen käy muun muassa Saksan puolella hamstraamassa ruokaa.

Siksi vero lakkautetaan.

Areva ehkä kiinnostunut Fennovoimasta

Areva voisi olla kiinnostunut Fennovoiman 34 prosentin osakkuudesta, josta saksalainen energiayhtiö E.ON luopuu.

Ranskalainen energiakonserni Areva ei ole aiemmin ole omistanut ydinvoimaloita.

Fennovoiman toimitusjohtaja **Juha Nurmi** ei halua kommentoida millään tavalla uusia spekulaatioita.

SAS potkii yli tuhat pois

Pohjoismainen lentoyhtiö SAS julkistaa tänään säästöohjelman, joka sisältää yli tuhannen työntekijän irtisanomisen ja 15 prosentin palkanalennukset.

Säästöjen sisällöstä kertoo Tanskan TV2.

Samaan aikaan kriisiyhtiöstä kerrotaan, että säästöt eivät vaikuta yhtiön lentoreitteihin. Lentoja jatketaan kaikkiin nykyisiin kohteisiin, yhtiö vakuuttaa.

Yhtiö on ollut tappiollinen jo useiden vuosien ajan, ja huhuja sen ajautumisesta konkurssiinkin on ollut liikkeellä jo pitkään.